

Oslo kommune
Bymiljøetaten
Postboks 9336 Grønland
0135 Oslo

Deres ref.: Heidi Kristensen

Oslo, 21. januar 2013

VESENTLIGE VANNFORVALTNINGSSPØRSMÅL – BEKKELAGSBASSENGET VANNOMRÅDE – HØRINGSSVAR AKERSELVA

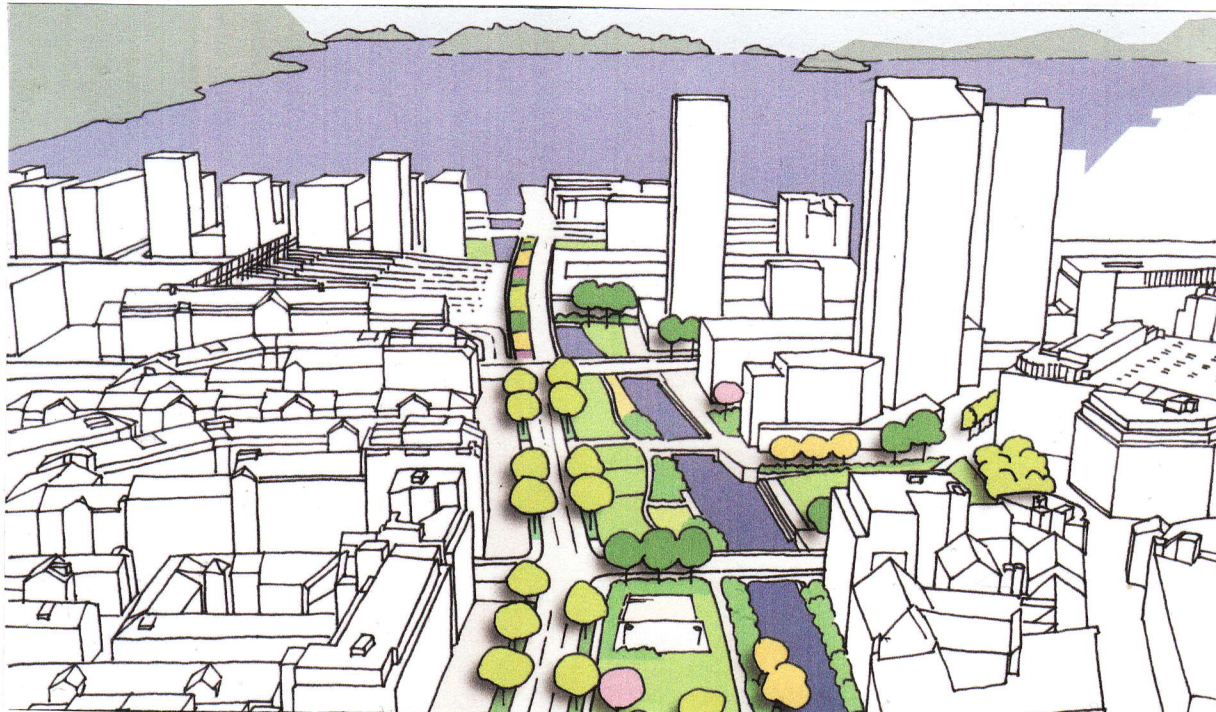
Akerselva har i mange år stått sentralt i Oslo kommunes arbeid med elverehabilitering – ikke minst fra lanseringen av prosjektet Akerselva miljøpark i 1986 og fram til dagens arbeid med å styrke fiskelivet i elva med bl.a. bygging av fisketrapp ved Nedre Foss. Den økologiske tilstanden i øvre halvdel av vassdraget kan karakteriseres som god/akseptabel. Rapporten på VAV-nettet den 18. januar 2013 som viser at vannkvalitet, bunndyrfliv, fisk, edelkreps og elvemusling er brakt tilbake til samme tilstand som før det store klorutslippet i mars 2011, taler sitt tydelige språk om en vellykket rehabilitering. Bl.a. på denne bakgrunn og med det omfattende rehabiliteringsarbeid som er i gang i kommunal regi, vil vi i dette høringssvaret begrense oss til følgende kommentarer:

1. Etablering av biotoper som ikke berøres av plutselige forurensningsutslipp i hovedelva: Akerselva er erfaringsmessig dessverre såpass sterkt utsatt for uventede forurensningsutslipp at en bør sørge for gjenåpning av sidebekker eller etablering av bukker, sidedammer, der det er mulig å skape biotoper som ikke rammes like sterkt av plutselige forurensningsutslipp som selve elvestrengen. Dette vil gjelde primært for nedre halvdel av elva, som oftest rammes av slik forurensning. De stedene det kan være aktuelt å vurdere for gjenskaping av slike biotoper, er ved utløpene av de rørlagte Akersbekken/Ilabekken, Torshovbekken, Grefsenbekken/Sandakerbekken, foruten i utløpene til småbekkene fra øst i Nydalen. Langs noen av disse bekkene bør det også vurderes partielle gjenåpninger så vel av økologiske som identitetsskapende, estetiske grunner. Videre bør Engebråtbekken, Myrebekken og Fjellstadbekken vurderes med henblikk på partielle gjenåpninger ut fra de samme vurderinger. Partiell gjenåpning av en lukket overvannsbekk – om den er aldri så liten – vil lette publikums/frivillighetens innsats til fordel for vannmyndigheten betydelig når det gjelder å overvåke bekkens vannkvalitet.

2. Renseprosjektet Midgardsormen forutsettes fullført slik at forholdene for fiskelivet forbedres både hva gjelder utlegging av gytegrus og etablering av beskyttede gyteplasser, herunder snarlig etablering av fisketrappa ved Nedre Foss, på sikt også ved Øvre Foss. Vi anser at arbeidet med nødvendige biotopforbedringer er godt ivaretatt gjennom det arbeid kommunen utfører ved hjelp av de tre arbeidsgruppene som er nedsatt for å løse aktuelle utfordringer.

3. Gjenåpning mellom Vaterland vannpark og Operaen: Det helt store byplangrep som forventes av hovedstaden i vann-, elve- og bekkelandet Norge, har Oslo Elveforum uttrykt gjennom slagordet **AHA til Bjørvika**. Dette innebærer målet om å åpne Alnaelva, Hovinbekken og Akerselva i selvføll til sjøen.

Illustrasjonen nedenunder viser en prinsipløsning for gjenåpning av Akerselva mellom Vaterland vannpark og sjøen. Den er resultatet av en nordisk charrette i 2009 i regi av Plan- og bygningsetaten.

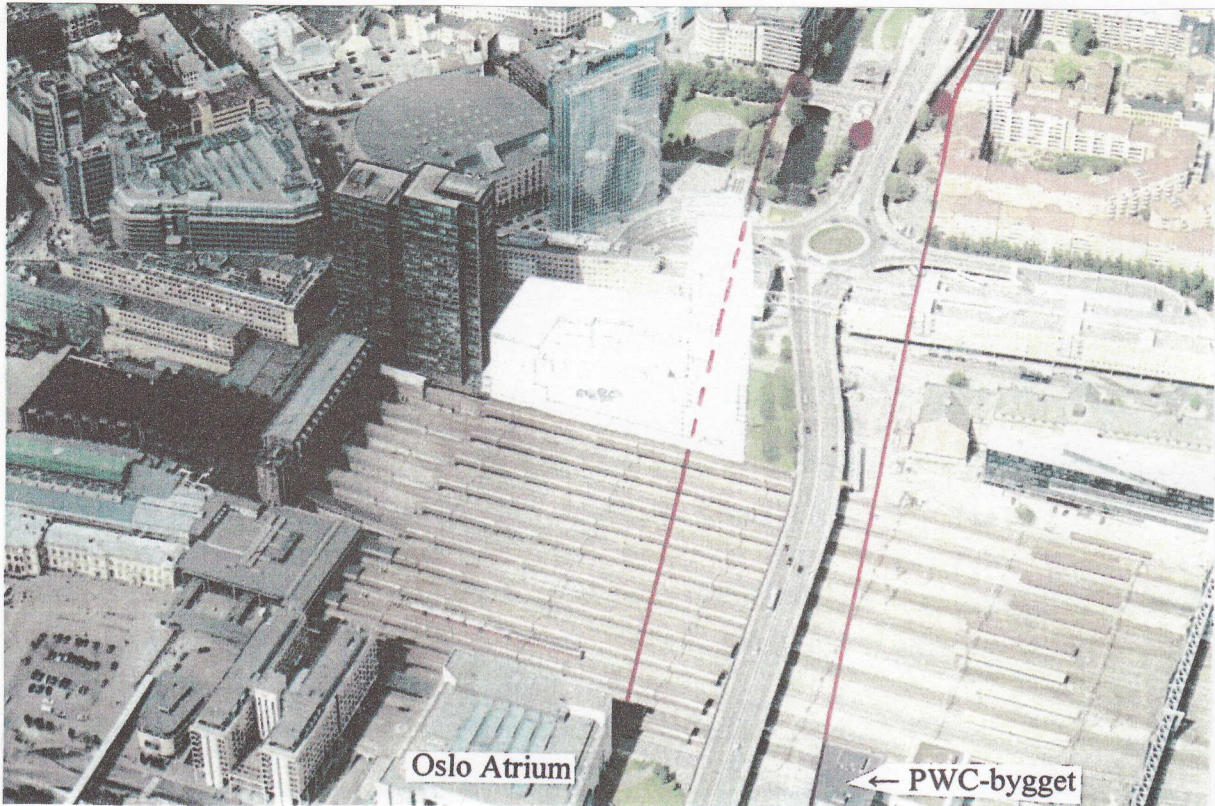

Denne prinsipløsningen ble nedfelt i Plan- og bygningsetatens forslag til områdeprogram for Oslo S da forslaget ble lagt ut på høring i 2010, med en 85 m bred blågrønn korridor langs Akerselva. Den blågrønne korridoren ble omtalt slik i planforslaget.

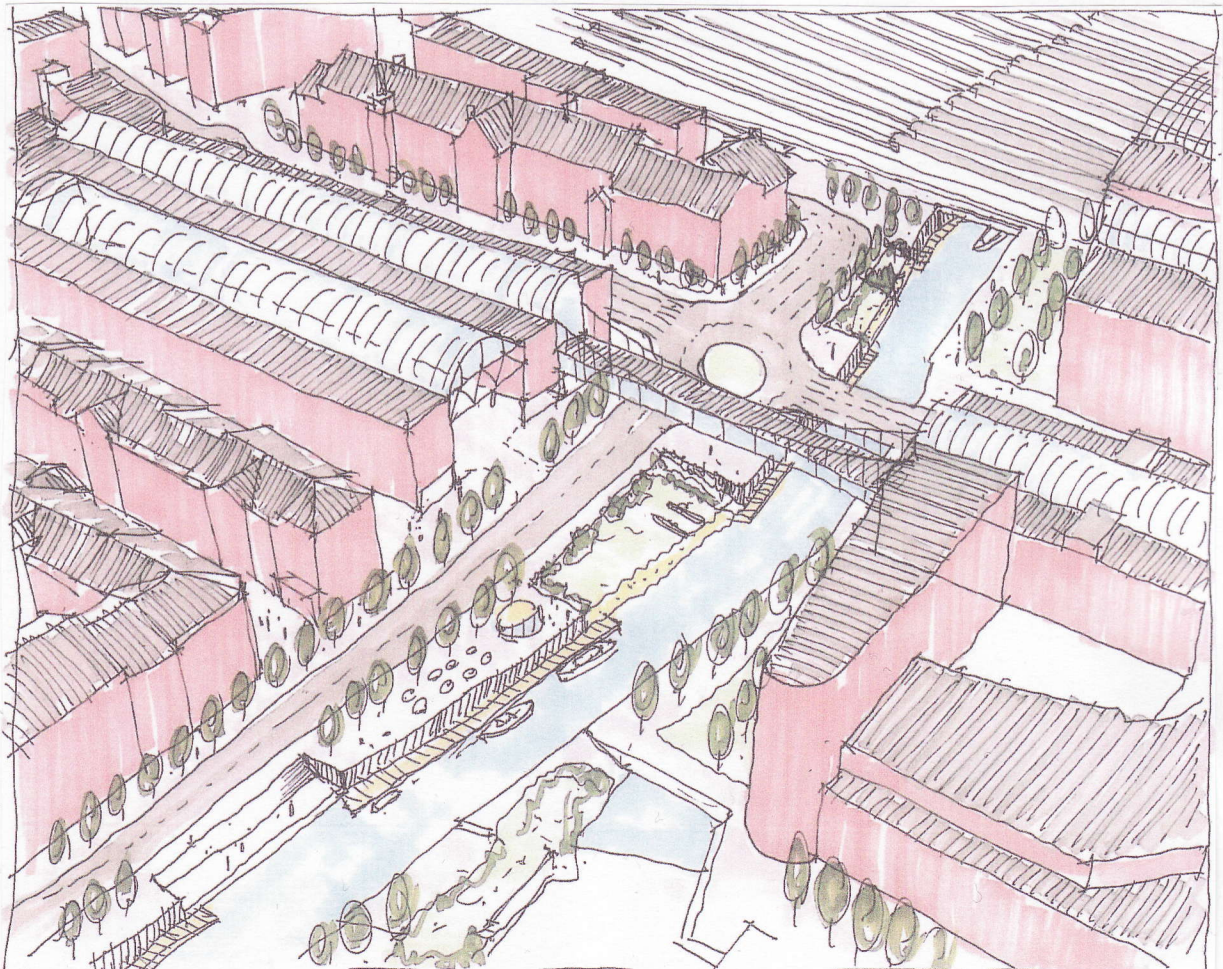
Akerselva som overordnet blågrønn struktur i Oslo forlenges og styrkes gjennom programområdet. Elva skal åpnes fra Vaterlandsparken til sporområdet på samme måte som Bjørvikaplanen viser åpning fra sørsida av sporområdet og ut i fjorden. For å videreutvikle grønnstruktur og for å sørge for utlufting skal elva ligge i en tilsvarende bred korridor fri for bebyggelse.

I områdeprogrammet for Oslo S foreslo PBE å rive Galleri Oslo og å fjerne Nylandsbrua på strekningen fra Hausmanns bru til Schweigaards gate. Oslo Elveforum har støttet helhjertet opp om PBEs forslag om en 85 m bred byggefri blågrønn korridor langs Akerselva fra Vaterland til fjorden, noe som forutsetter at hele eller deler av Galleri Oslo rives. Vi har sterkt anbefalt at Nylandsbrua rives *i sin helhet*, dvs. også på strekningen fra Schweigaards gate til Dronning Eufemias gate. Vi har videre understreket viktigheten av at Akerselva reelt åpnes både på nordsiden og sørsiden av jernbanens sporområde, dvs. at man ikke velger løsninger med kunstige vannspeil som skal illudere en gjenåpnet Akerselv. Nærmere argumentasjon og begrunnelse fra vår side finnes i følgende dokumenter under "Høringsuttalelser" på Oslo Elveforums hjemmeside (www.osloelveforum.no): 2012-01-27 Oslo S, 2011-05-12 Biskop Gunnerus' gate 14B, 2011-02-06 Akerselvallmenningen og 2010-03-01 Oslo S.

Øverst på neste side har vi illustrert med rødt hvordan korridoren langs Akerselva må avgrenses for å sikre ambisjonen om en 85 m bred byggefri blågrønn korridor langs elva. På vestbredden av Akerselva må det ikke tillates noen form for bebyggelse østenfor en linje trukket fra Østre vegggliv på Oslo Plazas lave østbygning til østre vegggliv på Oslo Atrium. For å opprettholde dagens 85 m brede korridor mellom Oslo Atrium og PWC-bygget må det ikke oppføres noe bygg i felt A14 i Bjørvikaplanen.

Illustrasjonen nedenunder, laget av arkitekt Arne Sødal for Oslo Byes Vel, viser hvordan området fra Vaterlandsparken til sporområdet kan bli seende ut når Nylandsbrua og deler av Galleri Oslo rives. På lengre sikt bør sporområdet senkes for å få en full gjenåpning av elva.

4. Gangforbindelse langs Akerselva under jernbanesporene på Oslo S. I samsvar med det som Oslo bystyre har vedtatt i § 16.3 i reguleringsplanen for Bjørvika, har Oslo Elveforum gitt Rambøll Norge AS i oppdrag å lage en illustrert mulighetsstudie for en gang- og sykkelforbindelse langs Akerselva under jernbanesporene på Oslo S. Rapporten viser at dette er mulig. Dermed vil det kunne etableres en sammenhengende vandringsled langs Akerselva fra sjøen ved Operaen til Maridalsvannet. Rambølls rapport "Vitalisering av nedre del av Akerselva" av mars 2008 vedlegges.

Forut for dette arbeidet hadde Oslo Elveforum i et notat gitt uttrykk for sitt ønske om en gang- og sykkelforbindelse langs elva under jernbanesporene med følgende litt svulmende formulering: Vi har et stille håp om at "Den nye operapassasjen" vil påkalle interesse blant kreative sjeler ikke bare blant arkitekter, planleggere og Oslo-guider, men også innen områdene stille båtsport, operamusikk og sang, bildende kunst/freskomaling/installasjonskunst langs vegger og tak, lyskunst og vannkunst.

Oslo Elveforum anmoder om at arbeidet med å planlegge denne gangforbindelsen igangsettes. Fra gangforbindelsen langs Akerselva bør det etableres oppganger til alle plattformene på Oslo S. Dermed vil plattformene kunne mates både nordfra og sørfra noenlunde midt på plattformene. Eksisterende kulvert på tvers av sporområdet ved Akrobaten lenger øst bør også benyttes som oppganger til plattformene. Dette vil radikalt lette passasjertrykket på Oslo S og bidra til redusert tidsbruk for passasjerene ved at de kan ta seg inn på plattformene den veien de kommer fra, og ut den veien de skal.

Ida Fossum Tønnessen (s)
Leder Oslo Elveforum

Thrond Berge Larsen (s)
Leder Miljøforeningen Akerselvas Venner

Tor Holtan-Hartwig
rådgiver

Are Eriksen (s)
rådgiver

Vedlegg: Rambølls rapport "Vitalisering av nedre del av Akerselva" av mars 2008